

Na temelju članka 12. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu kantonalnih ministarstava i drugih tijela kantonalne uprave Kantona Središnja Bosna (Službene novine Kantona Središnja Bosna, broj: 15/12, 17/12 i 11/19), članka 31. Zakona o osnovnom školstvu (Službene novine Županije Središnja Bosna, broj:11/01; Službene novine Kantona Središnja Bosna, broj: 17/04), članka 38. Zakona o srednjem školstvu (Službene novine Županije Središnja Bosna, broj:11/01; Službene novine Kantona Središnja Bosna, broj: 17/04 i 15/12) ministar Ministarstva obrazovanja, znanosti, mladih, kulture i športa donosi

PRAVILNIK O UDŽBENIČKOM STANDARDU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Sadržaj dokumenta)

(1) Pravilnik o udžbeničkom standardu (u daljnjem tekstu: Pravilnik) provedbeni je propis kojim se utvrđuju standardi za udžbenik. Pravilnikom se utvrđuju zakonske i druge osnove, znanstveni, pedagoško-psihološki standardi i zahtjevi, didaktičko-metodički standardi i zahtjevi, etički i jezični zahtjevi, likovnografički zahtjevi, tehnički standardi za izradu udžbenika, pojam elektroničkog udžbenika, posebni zahtjevi u izradi udžbenika za pripadnike nacionalnih manjina i zahtjevi u izradi i prilagodbi udžbenika za učenike s posebnim potrebama (učenike s teškoćama i darovite učenike)

(2) Ovim se pravilnikom propisuje i način rada, postupak te kriteriji za odabir članova stručnih povjerenstava koji utvrđuju usklađenost udžbenika (i drugih obrazovnih materijala) s nastavnim planovima i programima, odnosno predmetnim kurikulumom, ciljevima odgojno-obrazovnog rada, standardima i zahtjevima za izradu udžbenika propisanim ovim pravilnikom.

Članak 2.

(Udžbenik)

(1) **Udžbenik** služi učenicima kao jedan od izvora znanja za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva utvrđenih općim i predmetnim kurikulumom. Udžbenik je obvezni obrazovni materijal u svim predmetima, izuzev predmeta s pretežno odgojnom komponentom koji su definirani u članku 11. ovoga Pravilnika. Sadržaj i struktura udžbenika mora omogućavati učenicima samostalno učenje i stjecanje različitih razina i vrsta kompetencija, kao i vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda i očekivanja međupredmetnih tema.

(2) Udžbenik može biti tiskani i/ili elektronički, a može se sastojati od tiskanog i elektroničkog dijela. Tiskani oblik udžbenika oblikovan je na način da ne zahtijeva upisivanje rješenja ili odgovora na pitanja i predviđen je za višegodišnje korištenje.

(3) **Elektronički udžbenik** ili elektronički dio udžbenika mora sadržavati barem jednu od sljedećih triju značajki: dinamičko predočavanje, simulaciju (virtualni pokus) i interakciju (na relacijama učenik – sadržaj, učenik – nastavnik i/ili učenik – učenik). Radi tehničkog i metodičkog unaprjeđivanja, elektronički udžbenik ili elektronički dio

udžbenika može se izmijeniti po završetku nastavne godine u kojoj je udžbenik u upotrebi, a prije početka nove školske godine.

(4) **Radni udžbenik** - Iznimno od stavka 2. ovoga članka, tiskani udžbenik može biti radnog karaktera odnosno oblikovan na način da omogućuje upisivanje rješenja ili odgovora u razrednoj nastavi osnovne škole, i to samo za razrede i predmete utvrđene člankom 10. ovoga Pravilnika. Udžbenici prilagođeni za učenike s teškoćama također mogu biti radnog karaktera.

(5) Osim udžbenika, u osnovnim i srednjim školama mogu biti u upotrebi i nastavna sredstva (tiskana, digitalna ili fizička) koja pomažu u ostvarivanju pojedinih odgojno-obrazovnih ishoda utvrđenih predmetnim kurikulumom, kao i očekivanja međupredmetnih tema, potiču interakciju učenik – učenik i/ili učenik – sadržaj te istraživački i/ili grupni rad (u daljnjem tekstu: **drugi obrazovni materijali**)

II. STANDARDI I ZAHTJEVI ZA IZRADU UDŽBENIKA

Članak 3.

(Znanstveni zahtjevi)

- (1) Sadržaj udžbenika utemeljen je na znanstveno provjerenim i općeprihvaćenim teorijama, činjenicama i tumačenjima zakonitosti, pojava i procesa.
- (2) Ako se u udžbeniku iznose nedokazane pretpostavke, to je u sadržaju udžbenika jasno priopćeno na prikladan način.
- (3) Udžbenik je utemeljen na znanstvenim teorijama koje učenik može u potpunosti razumjeti, a čija je praktična primjena nužno primjerena stupnju njegova psihofizičkoga razvoja.
- (4) Udžbenik je zasnovan na znanstvenim teorijama koje su u skladu s etičkim načelima.

Članak 4.

(Pedagoški i psihološki standardi i zahtjevi)

- (1) Udžbenik je primjeren razvojnim mogućnostima, spoznajnim sposobnostima i predznanjima učenika i potiče njihove interese.
- (2) Udžbenik je usklađen s ciljevima, načelima i odgojno-obrazovnim ishodima učenja predmetnoga kurikuluma i vezanim kurikulumskim dokumentima i usmjeren na stjecanje i razvijanje temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje.
- (3) Udžbenik pridonosi stjecanju funkcionalnoga znanja, razvijanju učenikovih sposobnosti i vještina rješavanja problema i donošenja odluka, potiče kreativnost i inovativnost te razvoj kritičkog mišljenja i metakognicije.
- (4) Udžbenik potiče samostalno učenje i osposobljava za istraživanje.

Članak 5.

(Didaktičko-metodički standardi i zahtjevi)

- (1) Udžbenik pridonosi razvoju kompetencija i usvajanju ishoda koji su definirani kurikulumskim dokumentima u određenom predmetu te omogućuje međupredmetnu povezanost kao i povezanosti s međupredmetnim temama.
- (2) Udžbenik je strukturiran u skladu sa spoznajama i metodologijom matične znanosti, suvremenim pedagoškim, psihološkim i didaktičkim spoznajama i

zahtjevima metodike odgojno-obrazovnoga područja, odnosno metodike nastavnoga predmeta.

- (3) Udžbenik obuhvaća sve odgojno-obrazovne ishode predmeta određenoga razreda.
- (4) U udžbeniku su jasno istaknuti odgojno-obrazovni ishodi, kao i odgojno-obrazovna očekivanja međupredmetnih tema iz kurikuluma čijem ostvarivanju određeni sadržaji, aktivnosti ili metode pridonose.
- (5) Aktivnosti za vrednovanje kao učenje, vrednovanje za učenje i vrednovanje naučenog obuhvaćaju sve razine usvojenosti, definirane ishodima u kurikulumu te pridonose razvoju generičkih kompetencija i viših kognitivnih procesa.
- (6) Udžbenik potiče primjenu metoda aktivnog učenja i raznovrsnih nastavnih strategija, upućuje na dodatne izvore za stjecanje kompetencija te potiče na proširivanje i produbljivanje znanja.

Članak 6. **(Etički zahtjevi)**

- (1) Etički zahtjevi temelje se na istinitosti, provjerljivosti i objektivnosti udžbeničkih sadržaja, općim pravima čovjeka, načelima demokracije, vladavine prava i na domoljublju u skladu s kriterijima utvrđenim Ustavom Bosne i Hercegovine, Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavom Kantona Središnja Bosna, pravom Europske unije te međunarodnim pravom, uključujući Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava, Europsku socijalnu povelju i Konvenciju o pravima djeteta.
- (2) Sukladno odredbama iz stavka (1) ovog članka udžbenik:
 - a) upućuje na moralne strane, postignuća i posljedice znanstvenoga i tehnološkoga razvoja;
 - b) podržava, njeguje i promiče načela održivoga razvitka;
 - c) njeguje nacionalni identitet;
 - d) odražava bogatstvo različitosti bosanskohercegovačkog društva, omogućuje stjecanje znanja o ravnopravnosti pojedinaca i društvenih skupina te promiče pravo na različitost;
 - e) podržava ravnopravnost spolova na prikladan način služeći se imenicama obaju rodova, osobito u spominjanju zvanja i zanimanja, ne narušavajući pritom komunikacijsku razinu i prirodnost hrvatskoga jezika te priprema oba spola za djelatno i ravnopravno sudjelovanje u svim područjima života;
 - f) objektivno i vjerodostojno prikazuje kulture, religije i civilizacije te etničke i religijske skupine;
 - g) promiče upoznavanje i poštovanje vrijednosti nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini te drugih naroda i kultura u Europi i svijetu.
 - h) Svi udžbenici usklađuju se s navedenim zahtjevima, bez obzira na to iskazuju li se ti zahtjevi u njima neposredno (društveni i humanistički predmeti) ili posredno (prirodoslovlje, tehnički i drugi predmeti).

Članak 7. **(Jezični zahtjevi)**

- (1) Udžbenik je pisan na hrvatskom standardnom jeziku za odgojno-obrazovne ustanove u kojima se opći kurikulum i predmetni kurikulumi izvode na hrvatskom

jeziku, na bosanskom standardnom jeziku za odgojno-obrazovne ustanove u kojima se opći kurikulum i predmetni kurikulumi izvode na bosanskom jeziku i na srpskom standardnom jeziku za odgojno-obrazovne ustanove u kojima se opći kurikulum i predmetni kurikulumi izvode na srpskom jeziku. U slučaju jezičnih inačica, sustavno se treba pridržavati odabranih sukladno standardnom jeziku na kojem se udžbenik piše.

- (2) Udžbenik je pisan u skladu s pravopisom standardnog jezika na kojem se udžbenik piše.
- (3) U udžbeniku se koriste kratice, simboli i znakovi normirani u standardnom jeziku na kojem se udžbenik piše, te propisane mjerne jedinice i njihove kratice.
- (4) Nazivi za koje ne postoje inačice u standardiziranom jeziku na kojem se udžbenik piše, a nisu jezično normirani, preuzimaju se u obliku kakav je prihvaćen u struci.
- (5) Tekstovi u udžbeniku omogućavaju učenicima ovladavanje materinskim jezikom, posebno njegovim standardnim oblikom.
- (6) Od uporabe standardnog jezika odstupaju udžbenici na jeziku nacionalnih manjina, udžbenici stranih jezika i udžbenici u kojima su dani primjeri izvornih tekstova.
- (7) Tekstovi udžbenika, osobito primjeri, prilagođeni su predznanju i spoznajnim sposobnostima učenika, njihovoj dobi i svijetu koji ih okružuje, pregledni su i jasni.
- (8) Jezik tekstova udžbenika u skladu je s općim psiholingvističkim zakonitostima u odnosu na semantičku, sintaktičku i morfološku složenost i njihov međuođnos.
- (9) Tekstovi u udžbeniku omogućuju sustavno obogaćivanje učenikova rječnika uvođenjem novih riječi ne narušavajući pritom razumljivost.
- (10) U udžbeniku se izbjegavaju nepotrebne tuđice.
- (11) U udžbeniku se izbjegavaju niječne definicije i niječno sročena pitanja.
- (12) U udžbeniku ilustracije i grafičko-tehnička oprema ne smiju narušavati čitljivost teksta.

Članak 8.

(Likovno-grafički zahtjevi i standardi)

- (1) Elementi vizualnog dizajna potiču učenika na daljnje korištenje i učenje, pazeći pritom da količina i vrsta primijenjenih statičnih i multimedijalnih elemenata pridonosi razumijevanju sadržaja i ne ometa pažnju korisnika te su izrađeni prema standardima struke i primjereni razvojnoj dobi učenika kojemu su namijenjeni.
- (2) Statični (slike, grafike, ilustracije, fotografije) i dinamični elementi (multimedija, animacije, simulacije, audio i video zapisi, interaktivni elementi) visoko su kvalitetni (minimalno 300 dpi), jasni, sadržajno povezani, opisani nazivom i, prema potrebi, popratnim tekstom. Zvuk koji prati sadržaj je jasan, a odgovarajući zvučni zapisi kvalitetni, jezično i pravogovorno pravilni.
- (3) Multimedijski sadržaj je optimiziran za uporabu na webu (omogućavati što kraće vrijeme učitavanja), odnosno na uređaju korisnika (biti što veće kvalitete, uz najmanje moguće zauzeće diskovnog prostora).
- (4) Vizualno sučelje je strukturalno konzistentno, daje poticajni spoznajni sadržaj i pridonosi kvalitetnom korisničkom iskustvu. Korisnik se intuitivno i s lakoćom služi i ulazi u interakciju sa sadržajem, bez suvišnog proučavanja uputa ili pokušaja i pogrešaka pri izvršavanju jednostavnih akcija.
- (5) U elektroničkom dijelu udžbenika u pravilu je osiguran opis slike (alternativni tekst u kodu dostupan čitaču ekrana ili zvučni opis) kako bi se olakšalo praćenje sadržaja učenicima oštećenog vida.

- (6) Oblikovanje teksta i tablica u elektroničkom dijelu udžbenika u pravilu je prilagodljivo učenicima s disleksijom i drugim teškoćama – izbor fonta, slobodne desne margine, razmak između redaka, kontrasta, kao i formatiranje teksta u kraćim odlomcima kako bi se održala pažnja čitatelja.
- (7) Kako bi se učenicima s teškoćama olakšala uporaba sadržaj audiozapisa, u pravilu je vidljiv i u tekstualnom obliku (transkript), odnosno na videomaterijalu dostupni su titlovi.

Članak 9.

(Elektronički udžbenik i tehnički standardi)

- (1) Elektronički dio udžbenika mora sadržavati barem jednu od sljedećih značajki:
 - a) dinamičko predočavanje (zvučne zapise, animacije, video-zapise i animacije sa zvukom i dr.)
 - b) simulaciju (virtualni pokus, simulacije s mogućnošću unosa parametara, interaktivni video i dr.)
 - c) interakciju na relaciji učenik – učenik/nastavnik i učenik – sadržaj. Interakcija na relaciji učenik – sadržaj mora biti za vrednovanje (interaktivni kvizovi s povratnim informacijama) i učenje (didaktičke igre, interaktivne karte, elemente koji omogućavaju interakciju s fizičkom okolinom (proširena stvarnost) i dr.)
- (2) Elektronički udžbenik u obliku elektroničke knjige predviđene za preuzimanje na uređaj korisnika, dostupan je u nekom od prihvaćenih standardnih formata, u inačicama važećima u trenutku izrade i u skladu s trenutno važećim specifikacijama za izradu sadržaja u tim formatima, kako bi se omogućila njihova uporaba na različitim platformama ili aplikacijama za čitanje elektroničkih knjiga.
- (3) Elektronički dio udžbenika kvalitetno se prikazuje na različitim uređajima, neovisno o tipu uređaja na kojem se sadržaj koristi. Tekst je vidljiv i jasan, prikladne veličine i vrste slova, boje slova i pozadine te se prilagođava korisničkom prikazu, moguće ga je označiti i pretraživati. Sadržaj je izrađen tako da se, mijenjanjem veličine zaslona, automatski prilagođava novim okvirima, bez preklapanja s drugim elementima ili prikaza sadržaja izvan okvira zaslona.
- (4) Ako se radi o web-serviranim sadržajima, sadržaji su izrađeni uz poštovanje W3C standarda koji omogućuje odgovarajuće prikazivanje u većini modernih web-preglednika zastupljenih u trenutku izrade.
- (5) Elektronički dio udžbenika u pravilu je pripremljen u HTML formatu kako bi se osigurao jednostavniji pristup sadržaju čitačima ekrana i drugim pomoćnim tehnologijama kojima se služe učenici s teškoćama.
- (6) Ako se elektronički dio udžbenika rabi komunikacijom s infrastrukturom proizvođača osiguran je siguran prijenosni kanal, a ako se koriste osobni podaci korisnika osigurava se zaštita osobnih podataka sukladno važećoj pravnoj regulativi.
- (7) Tiskani dio udžbenika izrađen je u standardnom A4 ili B5 formatu ili u rasponu navedenih formata. Ostali formati mogu se koristiti za povijesne i geografske atlase.
- (8) Veličina slova i razmak između redaka u udžbeniku primjereni su optimalnoj čitljivosti teksta za određenu dob učenika, odnosno fazu obrazovanja.
- (9) Uvez tiskanog udžbenika je mek, lijepljen ili šivan, kvalitetan i konzistentan tako da omogućuje višegodišnje korištenje, a najmanje 3 godine.

- (10) Radne bilježnice koje se koriste za jednogodišnju uporabu mogu biti samo lijepljene, klamane ili spiralno uvezane.
- (11) Udžbenici i radne bilježnice kao dopunsko nastavno sredstvo se tiskaju na mat papiru najmanje gramature 60 g/m². Iznimno, kad to zahtijevaju posebni razlozi, udžbenici se tiskaju na premazanom papiru maksimalne gramature do 115 g/m² (likovna kultura, geografija).
- (12) Atlas kao dopunsko nastavno sredstvo ima papir iste kvalitete kao udžbenik, ali minimalne gramature papira 115 g/m², a maksimalne 135 g/m².

Članak 10. **(Oblik udžbenika)**

- (1) Udžbenik radnog karaktera upotrebljava se u I. razredu osnovne škole za Hrvatski jezik, Bosanski jezik, Matematiku, Prirodu i društvo te strani jezik.
- (2) Udžbenici iz stavka 1. ovog članka u svom sastavu sadrže radne materijale za ostvarenje svih predviđenih ishoda i očekivanja međupredmetnih tema za pojedini razred.
- (3) Udžbenik radnog karaktera može se upotrebljavati za strane jezike u svim razredima osnovne i srednje škole.
- (4) Udžbenik u višim razredima osnovne škole i srednjoj školi može obuhvaćati sadržaje za dvije nastavne godine.
- (5) Udžbenik Matematike u predmetnoj nastavi u osnovnoj školi u svom sastavu ima dovoljno zadataka za postizanje svih predviđenih ishoda i očekivanja međupredmetnih tema za pojedini razred.
- (6) Udžbenik Hrvatskog jezika i udžbenik Bosanskog jezika u predmetnoj nastavi u osnovnoj školi u svom sastavu ima sadržaje za jezik i književnost, integrirano u jednom ili odvojeno u dva sveska.
- (7) U svim udžbenicima u svakoj pogodnoj nastavnoj jedinici/temi uputno je uključiti određeni broj sadržaja i zahtjeva za darovite učenike.

Članak 11. **(Uporaba udžbenika s pretežno odgojnom komponentom)**

- (1) Za nastavu Glazbene kulture odobravaju se udžbenici od 1. do 9. razreda osnovne škole.
- (2) Za nastavu Likovne kulture odobravaju se udžbenici od 6. do 9. razreda osnovne škole.
- (3) Za nastavu Vjeronauka odobravaju se udžbenici od 1. do 9. razreda osnovne škole.
- (4) Za nastavu Tjelesne i zdravstvene kulture u svim razredima osnovnih i srednjih škola ne odobravaju se udžbenici.

Članak 12. **(Posebni zahtjevi u izradi udžbenika za pripadnike nacionalnih manjina)**

Udžbenici nacionalnih manjina u kojima se promiču nacionalne i kulturne vrijednosti tih nacionalnih manjina uključuju i sadržaje potrebne za razumijevanje hrvatskih

nacionalnih i kulturnih vrijednosti, bošnjačkih nacionalnih i kulturnih vrijednosti i srpskih nacionalnih i kulturnih vrijednosti .

Članak 13.

(Zahtjevi u izradi i prilagodbi udžbenika za učenike s teškoćama u razvoju)

- (1) U udžbenicima za učenike s teškoćama u razvoju obraća se pozornost na razlike:
- a) u sadržajnoj razini za svako specifično područje
 - b) u psiholingvističko-pedagoškim značajkama (razvojna, motivacijsko-emocionalna, psiholingvistička)
 - c) u likovno-grafičkim standardima
 - d) u tehničkim standardima. Zahtjevi i standardi za udžbenike za učenike s teškoćama u razvoju temelje se i na metodama koje se primjenjuju u edukacijsko-rehabilitacijskim disciplinama.

Članak 14.

(Udio cijene elektroničkog dijela udžbenika kod udžbenika koji se sastoje od tiskanog i elektroničkog dijela)

- (1) Cijena elektroničkog dijela udžbenika koji sadrži na didaktički i metodički svrhovit način primijenjenu jednu od navedenih značajki iz stavka 1. članka 9. ovoga pravilnika može iznositi najviše 10% ukupne cijene udžbenika. Pritom značajka treba biti primijenjena konzistentno i kontinuirano kroz sve organizacijske jedinice elektroničkog dijela udžbenika.
- (2) Cijena elektroničkog dijela udžbenika koji sadrži na didaktički i metodički svrhovit način primijenjene dvije od navedenih značajki iz stavka 1. ovog članka može iznositi najviše 20% ukupne cijene udžbenika. Pritom značajke trebaju biti primijenjene konzistentno i kontinuirano kroz sve organizacijske jedinice elektroničkog dijela udžbenika.
- (3) Cijena elektroničkog dijela udžbenika koji sadrži na didaktički i metodički svrhovit način primijenjene sve tri značajke iz stavka 1. članka 9. ovoga pravilnika može iznositi najviše 30% ukupne cijene udžbenika. Pritom značajke trebaju biti primijenjene konzistentno i kontinuirano kroz sve organizacijske jedinice elektroničkog dijela udžbenika.
- (4) Kategorizaciju elektroničkog dijela udžbenika iz stavaka (1), (2) i (3) ovog dijela utvrđuju neovisni stručnjaci koje imenuje ministar.

Članak 15.

(Najveća dopuštena masa udžbenika)

- (1) Najveća dopuštena masa udžbenika u osnovnoj školi računa se prema sljedećoj formuli:

$(\text{satnica predmeta} / \text{ukupna satnica}) * m$

pri čemu je:

m – najveća dopuštena masa svih obveznih udžbenika, koja za 1. – 4. razreda osnovne škole iznosi 3 kg, za 5., 6. i 7. razred 5 kg, za 8. i 9. razred 6 kg. Ukupna satnica u formulama iz stavaka 1. ovoga članka odnosi se na ukupnu satnicu obveznih predmeta u pojedinom razredu osnovne škole.

- (2) Najveća dopuštena masa udžbenika iz stavaka 1. ovoga članka ne odnosi se na udžbenike prilagođene za učenike s poteškoćama.

(3) Najveća dopuštena masa udžbenika iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na udžbenike za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina uvezene iz države matičnog naroda.

III. POSTUPAK I KRITERIJ ZA ODABIR ČLANOVA STRUČNOG POVJERENSTVA ZA PROCJENU (PROSUDBU) UDŽBENIKA

Članak 16.

(Izradba udžbenika)

(1) Radi izradbe udžbenika i praćenja odredbi ovoga pravilnika te uređenja udžbeničke politike u Kantonu, Ministarstvo obrazovanja može surađivati s nadležnim ministarstvima obrazovanja, i/ili zavodima za školstvo i/ili drugim obrazovnim tijelima (u daljnjem tekstu: obrazovni partneri), a sve sukladno standardiziranom jeziku na kojem se realizira kurikulum, odnosno izvodi nastavni proces.

(2) Ministarstvo s jednim ili više obrazovnih partnera može osnovati zajedničko vijeće radi izradbe udžbenika i praćenja udžbeničkoga standarda te uređenja zajedničke udžbeničke politike, što se regulira sporazumom.

(3) Vijeće iz stavka 2. ovoga članka može imati između pet i jedanaest članova koje imenuje ministar prema sporazumu s jednim ili više obrazovnih partnera o imenovanju zajedničkoga vijeća, vodeći računa da u vijeću budu stručnjaci za razna nastavna područja i udžbeničku problematiku, učitelji i nastavnici te sveučilišni profesori.

(4) Postupak imenovanja i razrješenja članova vijeća iz stavka (3) ovoga članka te ostala pitanja iz djelokruga rada vijeća propisuje ministar posebnim pravilnikom.

(5) Ako Vijeće iz stavka (2) ovoga članka nije osnovano, Ministarstvo može na temelju sporazuma ovlastiti obrazovne partnere za obavljanje poslova iz članka 17. i 18. ovoga Pravilnika.

Članak 17.

(Stručno povjerenstvo za procjenu i odabir udžbenika)

(1) Članove stručnog povjerenstva za procjenu udžbenika i drugih obrazovnih materijala (u daljnjem tekstu: stručno povjerenstvo) imenuje Ministarstvo.

(2) Stručno povjerenstvo iz stavka 1. ovoga članka ima tri člana, a u povjerenstvu mogu biti:

- metodičar, znanstvenik, odnosno stručnjak za nastavni predmet ili područje za koje je udžbenik namijenjen

- učitelj ili nastavnik nastavnog predmeta određenoga obrazovnog programa s najmanje pet godina iskustva u nastavi.

(3) Iznimno od stavka 2. ovog članka za članove stručnog povjerenstva mogu se imenovati:

- za udžbenike za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina – stručnjak iz određenog područja ili nastavnog predmeta i metodičar koji poznaje jezik i pismo nacionalne manjine te učitelj ili nastavnik određenoga nastavnog predmeta na jeziku i pismu nacionalne manjine

- za udžbenike za učenike s teškoćama u razvoju – znanstvenik, odnosno stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila.

- (4) Ako za to postoji potreba, u proces stručne procjene udžbenika ministar može uključiti neovisne stručnjake iz područja vizualnog dizajna, jezikoslovlja i/ili digitalne tehnologije koji pomažu u radu stručnog povjerenstva na način da daju stručno mišljenje o udžbeniku unutar svog područja.
- (5) Stručno povjerenstvo imenuje se za određeni nastavni predmet ili područje i vrstu škole.
- (6) Stručno povjerenstvo može procjenjivati više udžbenika iz istog nastavnog predmeta ili područja za koje je imenovano.
- (7) Ako za to postoji potreba, ista osoba može biti član više stručnih povjerenstava.
- (8) Ministar može imenovati stručno povjerenstvo koje će utvrđivati usklađenost udžbenika i drugih obrazovnih materijala s udžbeničkim standardom, zajedno s mjerodavnim ministrima iz jednoga ili više kantona, što se utvrđuje međusobnim sporazumom.
- (9) Radi sprečavanja sukoba interesa, član stručnog povjerenstva prije početka rada potpisuje izjavu da nije autor udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva te da nije rodbinski ili poslovno povezan s autorom, odnosno rodbinski ili poslovno povezan s bilo kojim nakladnikom udžbenika.
- (10) U smislu odredbe stavka 9. ovog članka smatrat će se da je član stručnog povjerenstva rodbinski povezan s autorom, odnosno s nakladnikom ako su u bračnoj ili izvanbračnoj vezi, srodnici po krvi u uspravnoj lozi, posvojitelj i posvojenik, srodnici u pobočnoj lozi do drugog stupnja ili srodnici po tazbini do drugog stupnja.
- (11) U smislu odredbe stavka 9. ovog članka smatrat će se da je član stručnog povjerenstva poslovno povezan s nakladnikom, odnosno autorom ako on ili s njim rodbinski povezana osoba, u smislu odredbe stavka 9. ovog članka, ima dionice ili poslovni udio nakladnika odnosno autora, ako su u radnom odnosu kod nakladnika, odnosno autora te ako su u odnosu bilo kakve poslovne ovisnosti prema nakladniku, odnosno autoru.
- (12) Postupak izbora i imenovanja članova stručnoga povjerenstva, način odlučivanja te ostala pitanja iz djelokruga rada stručnoga povjerenstva uređuje se pravilnikom koji donosi ministar.

Članak 18.

(Način rada stručnog povjerenstva)

- (1) Zadaće stručnog povjerenstva su utvrđivanje usklađenosti udžbenika za osnovnu i srednju školu i drugih obrazovnih materijala za osnovnu i srednju školu s predmetnim kurikulumom, pripadajućim kurikulumskim dokumentima te standardima i zahtjevima propisanim ovim pravilnikom.
- (2) Članovi stručnog povjerenstva donose pojedinačno stručno mišljenje te ga u roku od 15 dana od dana zaprimanja prijave za procjenu udžbenika dostavljaju ministarstvu nadležnom za obrazovanje (u daljnjem tekstu: ministarstvo) elektroničkim putem.
- (3) Pojedinačno stručno mišljenje iz stavka 2. ovoga članka sadrži informacije namijenjene podnositelju prijave za procjenu udžbenika (u daljnjem tekstu: podnositelj), kao i informacije namijenjene ministarstvu.
- (4) Informacije iz stavka 3. ovoga članka namijenjene podnositelju stručno povjerenstvo putem ministarstva prosljeđuje podnositelju koji je dužan u roku od 15 dana od primitka posljednjeg pojedinačnog stručnog mišljenja ispraviti nedostatke i dostaviti udžbenik ministarstvu, s odgovorom na sve komentare svakog člana stručnog povjerenstva.

(5) Dorađeni udžbenik s jasno navedenim izmjenama i komentare stručno povjerenstvo zajednički analizira te u roku od sedam dana od dana zaprimanja dorađenog udžbenika donosi konačno stručno mišljenje o udžbeniku s obrazloženjem koje sadrži jasne razloge donošenja takvog stručnog mišljenja.

(6) Stručno povjerenstvo konačno stručno mišljenje donosi većinom glasova ukupnog broja članova stručnog povjerenstva.

(7) Ako član stručnog povjerenstva iz bilo kojeg razloga ne može izvršiti stručnu procjenu udžbenika u predviđenom roku ili se utvrdi da je u sukobu interesa, ministar ga može razriješiti i u stručno povjerenstvo imenovati zamjenskog člana.

Članak 19.

(Popis odobrenih udžbenika)

(1) U osnovnim i srednjim školama na području Kantona Središnja Bosna mogu se koristiti samo oni udžbenici i drugi obrazovni materijali (priručnici) koji se nalaze na Popisu odobrenih udžbenika.

(2) Obrazovni partneri iz članka 16. ovoga pravilnika, odnosno nadležna ministarstva obrazovanja, i/ili zavod za školstvo i/ili druga obrazovna tijela kojeg ovlasti Ministarstvo predlaže Popis odobrenih udžbenika i priručnika s podacima o naslovu, autoru, odnosno autorima udžbenika, priručnika, vrsti škole, predmetu i razredu za koji je odobren, nakladniku te ga dostavlja Ministarstvu.

(3) Na temelju Popisa odobrenih udžbenika Ministarstvo donosi Odluku o popisu odobrenih udžbenika i priručnika koji se mogu koristiti u sljedećoj školskoj godini i objavljuje na web stranici Ministarstva do kraja lipnja tekuće školske godine za narednu školsku godinu.

(4) Odluka o popisu odobrenih udžbenika i priručnika iz stavka (3) ovoga članka može se dopunjavati do kraja rujna.“.

IV. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 20.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljen u „Službenim novinama Kantona Središnja Bosna“ te na mrežnoj stranici Ministarstva.

Broj:03-34-560/24

Travnik, 4.4.2024. godine

MINISTAR

Bojan Domić